

סיכום עונת 2018/19

אמנם התחלתי לסכם את עונת 2018/19 כבר בגיליון הקודם , אך רב הנתונים עדין לא היו סופיים , ולכן נמנעתי מלהציגם .

מאפייני עונת 2018/19

- הערכת היבול לעונה היתה כי מדובר בעונה התואמת את היבול הממוצע הרב שנתי – כ – 525,000 טון .
- בפועל העונה הסתיימה עם יבול נמוך בכ 10% מהתחזית - 480,000 טון .
- העונה נפתחה עם עודפי פרי עצומים מדרום אפריקה . הפרי הזה הפריע מאוד לשיווק שלנו ושל אחרים מחצי הכדור הצפוני בתחילת העונה.
- כתוצאה מה"פקק" ביצוא נוצרו מהר מאוד עודפים בשוק המקומי ומחירים מאוד נמוכים .
- כמויות משקעים גדולות – 130% מעל הממוצע – גרמו לצמצום ימי הקטיף , עיכוב בקטיף ולבעיות איכות קשות . פרי רב נפגע והופנה לתעשייה . היו גם חלקות שלא ניתן היה לקטוף בשל הצפות .
- נמשכה מגמת הגידול ביצוא ליעדים הרחוקים – סין ויפן במזרח (קוריאה – ללא שינוי) וארה"ב וקנדה במערב . 26% מהיצוא הישראלי נמכר ביעדים אלו .
- השוק הרוסי , שהגיע בשיאו לכלל 28% מיצוא ההדרים שלנו , נמצא בשפל כבר מספר שנים , בשל ערך המטבע. רק 7% מיצוא ההדרים הופנה לרוסיה ואוקראינה .
- הרבה מאמצים הושקעו במניעת נגיעות בעש התפוח המדומה . למרות מאמצים אלו , מספר המקרים שבהם נמצא פרי נגוע בחו"ל הכפיל את עצמו לעומת השנתיים הקודמות . נתון זה מחייב אותנו לחשוב מחדש כיצד להתמודד עם המזיק .

התפלגות הפרי לפי יעדים

סה"כ	פומלו ואחרים	לימונים	קליפים	אשכוליות	תפוזים	
170,000	6,000	60,000	54,000	8,000	42,000	שוק מקומי
147,720	-	5,480	42,000	76,900	23,340	תעשייה
162,000	1,580	2,100	102,125	53,680	2,515	יצוא
479,720	7,580	67,580	198,125	138,580	67,855	סה"כ

אשכוליות

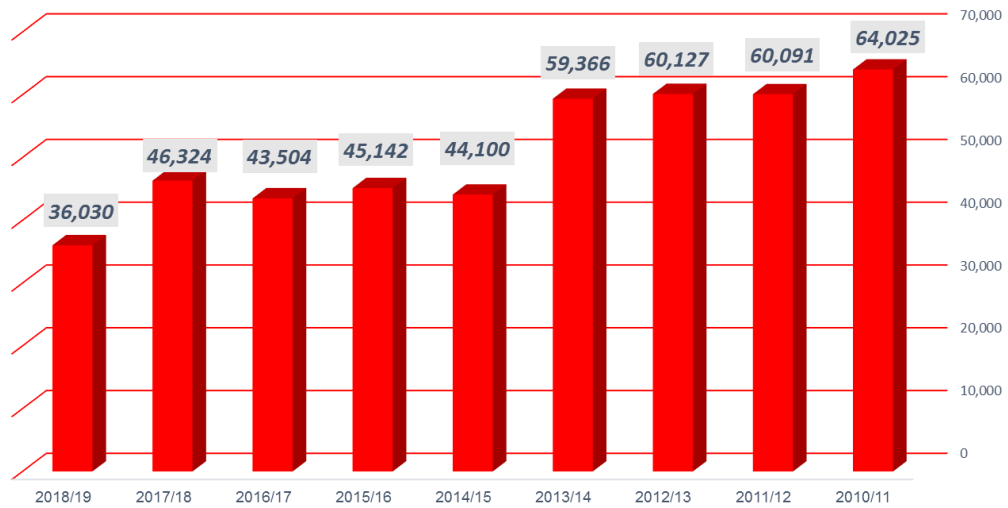
דווקא בשנה טובה לאשכוליות למיניהן , חלה ירידה משמעותית ביצוא . בעמודות היצוא רואים ירידת מדרגה בין היצוא בשנים 2010/11-2013/14 ואז מדרגה נוספת מ 2014/15 – 2017/18 . השנה ירדנו מדרגה נוספת .

יש לייחס זאת לתחרות על הפרי שהיתה מצד התעשייה (מחיר גבוה) , וכן למצב השוק הקשה שהיה בשוק האשכוליות בתחילת העונה באירופה . לגבי החלק הראשון ניתן רק לקוות כי הירידה של 20% ביצוא לא תגרום להיחלשות מעמדנו ולאבדן שווקים בעתיד .

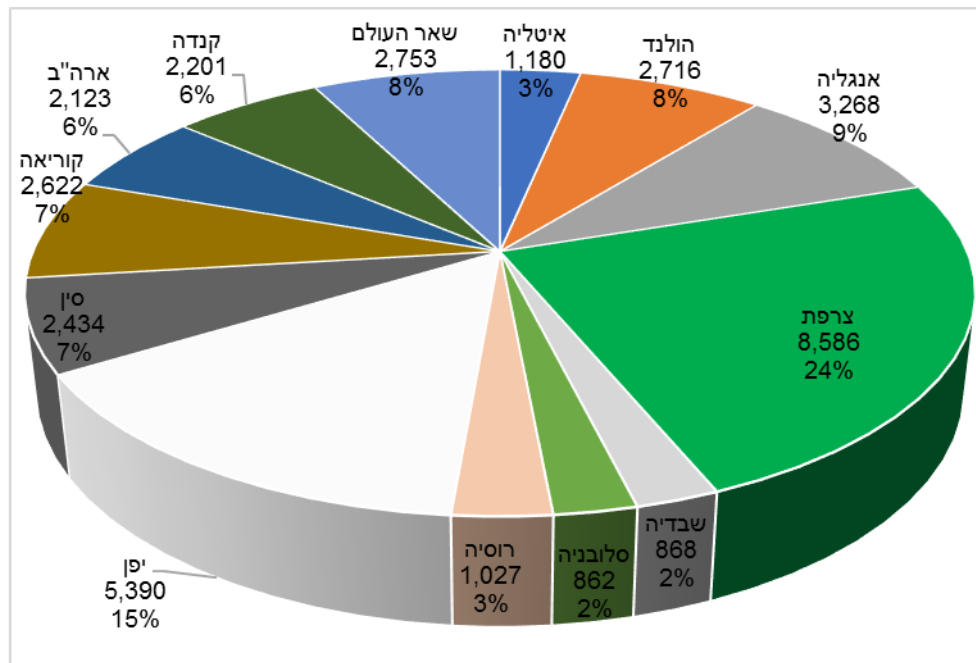
יש לציין לטובה את התחזקות היצוא של האשכוליות האדומות מחוץ לאירופה , שהגיע ל 41% מכלל היצוא בזן זה.

יצוא אשכוליות אדומות מישראל 2010/11 - 2018/19

יצוא בטון

יצוא אשכוליות אדומות לפי יעדים

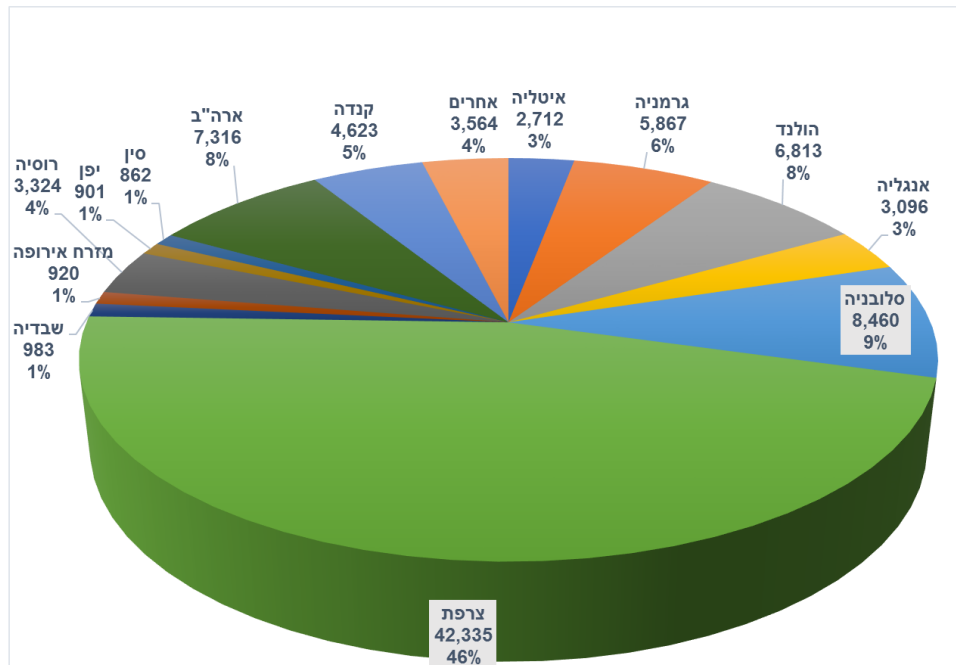
"אורי"

- השנה ייצאנו 92,434 טון "אורי". למרות היצוא המרשים, עדין מדובר בכמות מיוצאת נמוכה מאוד – 1.82 טון/דונם בממוצע. אם חפצי חיים אנחנו חייבים להתרומם ל 2.5 טון/דונם יצוא, ומעלה.
- מחירי המכירה בשוק העיקרי (צרפת) היו מהנמוכים אי פעם מאז שהוחל בשיווק הזן. למרות זאת – נתח השוק של שוק זה הגיע ל 46% (!!) מכלל יצוא ה"אורי" בעונה זו. נתון חסר תקדים.
- עד כמה המצב של ה"אורי" שלנו היה גרוע ניתן לראות ממחירי ה"אפורר" הספרדי, שנמכר ב 20-30 סנט יורו מעל מחירי ה"אורי" שלנו.

- ה"אורי" הספרדי – נמכר ב 0.5 יורו ויותר, מעל מחירי ה"אורי" שלנו.
- הסיבות למחירים הנמוכים – תחרות של זני אמצע העונה ש"פלו" לסוף העונה. איכויות פרי נמוכות (רקבונות, אריזה מחדש ועוד).
- חלק גדול מבעיות השיווק נבע מהערכות לא נכונה לשיווק בעונה שבה יש עודפי פרי בשלבים הראשונים של סוף העונה.

1. המידע היה צריך להיות מופץ בין כל הגורמים בענף
 2. צריך היה לתת טיפולים מיוחדים לחיזוק קליפה ולהארכת תוחלת החיים של הפרי ולקטיף מאוחר.
 3. תאום משלוחים בין היצואנים היה תורם לצמצום התחרות במחירים.
 4. הספרדים, שאינם ידועים כמאורגנים בשיווק שלהם, עשו את עיקר הקטיף והשיווק בחודשים אפריל ומאי, כאשר המחירים היו בשיא. אצלנו עיקר הקטיף והשיווק היו בינואר, פברואר ומרץ – שיא השפל במחירים. התוצאות בהתאם.
- בשל הנטיעות המאסיביות, בעיקר בדרום אפריקה, התופעה שארעה השנה בקליפים אמורה לחזור על עצמה! תחזית היבול של הקליפים בדרום אפריקה מדברת על 10% תוספת לעומת שנה שעברה! (ראו סקירה בהמשך) אם לא נסיק את המסקנות הנכונות ונעריך בהתאם – אנו צפויים לעוד עונה קשה.

התפלגות יצוא ה"אורי" לפי יעדים

בעיות שמחייבות טיפול לקראת העונה הקרובה

- א. השוק המקומי במצב גרוע ודורש טיפול. ישנם זני קליפים שאינם יכולים להיות מיוצאים (סצומה, מיכל, אורה, אודם) שאם לא יטופלו – יעקרו.
- ב. הזן "אורי" אינו "מתרומם".
 - יכולים נמוכים, אחוזי אריזה נמוכים. אי ניצול של פרי במניינים הקטנים.
 - בעיות איכות ביצוא, ככל שמרחיקים, הבעיות גדלות.

- הוצאות ייצור גבוהות והכנסות הולכות וקטנות , גוררים את הפרדסנים להפסדים .

• בספר הזן "אורי" הוא להיט ועולה על כל מתחריו !!??

- צריך להנהיג משמעת ותיאום ביצוא. היצואנים "רצים" לכל הכיוונים ומשאירים את ההפסדים בכיס של המגדלים . השנה הנהגנו פינוי של קלאס 2 לתעשייה עם פיצוי נאות לפרדסן . אף בית אריזה או יצואן לא היה זכאי לקבלת הפיצוי . המשיכו לארוז ולייצא כי זה מכניס כסף לבית האריזה וליצואן . חוסר התחשבות משווע במגדל .
- אנחנו (וגם ענפים אחרים) תחת איום קיומי ליצוא שלנו בשל מזיקי ומחלות הסגר. הפעילות וההערכות צריכים להיות יותר אינטנסיביים ובשיתוף משרד החקלאות.

בשוק הקיץ (דרום אפריקה , ד. אמריקה)

שוק פרי ההדר בקיץ אינו נוגע לנו ב"זמן אמת" , אך למדנו שהוא חשוב לנו מאוד בתחילת העונה שלנו , כאשר ספקי הפרי לשוק מתחלפים . העונה הקודמת היתה שיעור מאלף להשפעות אלו .

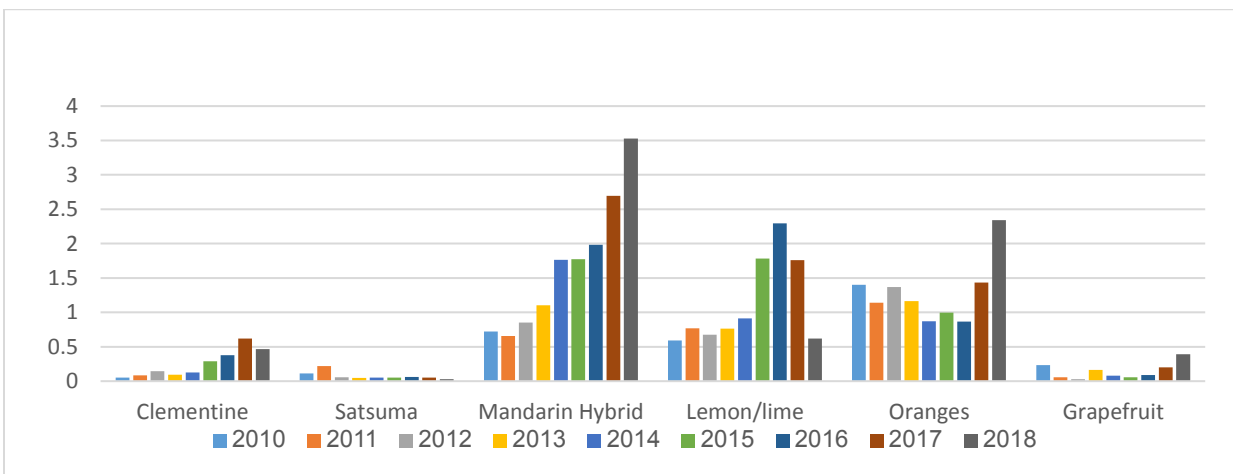
כמות הקליפים שיוצרה בחצי הכדור הדרומי ב 2007 היתה 336 אלף טון . בשנת 2018 הכמות הגיעה ל 700 אלף טון , והשנה (שטרם הסתיימה) היא צפויה להגיע ל 750 אלף טון . נכון שמדובר בכמויות נמוכות משמעותית מעונת החורף (פי 3-4) , אך עדיין מדובר בגידול מרשים מאוד .

מדינות דרום אמריקה מייצרות כ – 380 אלף טון (נתוני 2018) , כאשר מירב הפרי מיוצא לארה"ב – 272 אלף טון . צ'ילה היא מייצגת 74% מהכמות המיוצאת לארה"ב.

דרום אפריקה צפויה השנה להגדיל את יצוא הקליפים שלה בשיעור של 10% לעומת אשתקד - סה"כ 267 אלף טון קליפים. לשוק האירופי מופנים כ 60%-50% מכלל היצוא שלהם .

היקף הנטיעות של קליפים – 7.7 מיליון שתילי קליפים ב – 3 השנים האחרונות , צופה לנו עתיד קשה עוד יותר !

מכירות שתילי הדר בדרום אפריקה 2010-2018 (מיליוני שתילים)

באשכוליות – המצב נראה יותר מבטיח . כבר בתחילת יולי מורגשת ירידה באספקה ורמת המחירים טובה – 17-19 אירו לתיבה (בשנה שעברה , בזמן הזה – 12 אירו). מקסיקו תתחיל קטיף סלקטיבי (פרי קטן) רק בעוד 3 שבועות , כך שבגזרת האשכוליות , צפויה פתיחת עונה טובה . תמונה שונה לגמרי מפתחת העונה הקודמת.